

מסורת הש"ס

^(א) [לעיל כט:]; ^(ב) [תוספתא סנהדרין פ"ו], ^(ג) [שם], ^(ד) [אבות פ"א מ"ו וע"י שבת קכג.], ^(ה) [ב"מ ט. ע"ש בפרי"ט ד"ה עמיטו], ^(ו) [נביאק מילו תוספות על קושא וז ע"ש וע"ע חוס' ונחיס קג. ד"ה אין לי וכו'], ^(ז) [וע"ע חוס' יבמות קג. ד"ה בין עומד ומוס' ונחיס טו. ד"ה מושבז. ח] [עמ"ש על הגליון בסנהד' יט: בתוס'].‏

תורה אור השלם
1. וְעֹמְדוֹ שֶׁנִּי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לָקָם הָרִיב לִפְנֵי ה' לִפְנֵי הַבְּהֵמִים וְהַשְּׂפָתִים אֲשֶׁר יִדְּוּ בַיָּמִים הָהֵם: דברים יט יז

2. לֹא יָקָם עַד אַחֲד בְּאִישׁ לְכָל עֶזְן וּלְכָל חֻקָּתָא בְּכָל חֻקָּא אֲשֶׁר יִחְקֹטָא עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוּ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקָם דְּבָרָּ: דברים יט טו
3. כָּל בְּבוּדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבָּצוֹת וְהָב לְבוּשָׁה: תהלים מה יד
4. לֹא תַעֲשֶׂה עֹד בְּמִשְׁפָּט לֹא תִשָּׂא פְנֵי דָל וְלֹא תִדְרֹךְ פְּנֵי גֵדוֹל בַּצֶּדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתָךְ: ירמיה יט טו

הגהות הב"ח

^(א) גם' לנטי יפה יפה רכ עולא: ^(ב) רש"י ד"ה ועל וכו' דלוקימנא. כ"ז לעיל בדף כו ריש ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' למישרי בתריגיה. עיין מדרש דף סב:

הגהות הגר"א

[א] במשנה השנויה. נמחק (דקאי' גם על שגגתה שם וזון העדות. ובידוע' הגירס' וזוהי):

מוסף רש"י

שבעת העדות. שמיצ הכתוב עליה קרנן שנויה. שנאמר (ויקרא ה) ושמעה קול אלה (יחזק עד.). הוי דן את חבירך לכף זכות. על כל מה שתשמע עליו אמור שמתכוין לטובה עד שתעד צבירור שאטו קו, שאס אתה דן כן ידועו אותו מן השמים לזכות כמו שמפורש בפרק מפנין (אבות פ"א מ"ו, וע"י שבת קכג:). **עם שאתך בתורה** כו'. עמיתך, עם אחך (ע"י ב"ח טס).

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

שבועת העדוס נוהגם זאנשים ולא ננשים. דכתיב (ויקרא ה) והוא עד זרלאוי להעיד דזכר הכמוז ואשה פסולה לעדות כדיליף בפירקין מועמדו שני האנשים: **קרוצים**. פסולין לעדות. בסנהדרין (דף כז:.) ילפינן לה

פפסולין. כמו גולן שהוא פסול מן התורה שנאמר (שמות כג) אל תשת

עד חמס: **אלא זרואין להעיד**.

בגמרא [לג.] מפרש למעוטי מאי: **כפני צ"ד ושלא כפני צ"ד**. אס מפי

עלמו נשבע שאמר שזועה שאיני יודע לך עדות: **ומפי אחרים**. כגון משציע אני עליכם שתצואו ותעידוני ואמרו לו אין אנו יודעים לך עדות ולא הוצילו שזועה מפיהם אינן חייבים עד שיכפרו

זו צצ"ד דכתיב (ויקרא ה) אס לא יגיד וגו' במקום שאילו היה מגיד היה מועיל וקרא צמושצע מפי אחרים כתיב אצל מפי

עלמו יליף ר' מאיר בג"ש כדמפרש

בגמרא [לג.] ואפי' חוץ לצ"ד: **חייבין**.

קרנן עולה ויורד: על וזון השזועה.

שהרי לא נאמר זה ונעלם: **ועל**

שגגתה עם וזון העדות. שמוזדים

הס ויודעים לו עדות אצל שוגגים

הס על הקרנן כשאר שגגת ציטוי

לשעבר דלוקימנא ^(א) צאומר יודע אני

ששזועה זו אסורה אצל איני יודע

שחייבין עליה קרנן: ואין חייבין על

שגגתה. אס שוגגים הס לגמרי

כסצורין שאין יודעין לו עדות ואחר

כן נזכרו שהרי אנוסין הן לא קרינא

זכו נשצנען לשקר: **גמ' מנהני**

מילי. דנשים פסולות לעדות: **צעדים**

הכסוב מדבר. דצעדים משתעי קרא

דכתיב לעיל מיניה כי יקום עד חמס

זאיש וסמין ליה ועמדו: **צעדים**

הכסוב מדבר. לנמדך שאין עדות

ננשים: **ואס נפשך לומר**. ואס

תרצה להשיז תשזעה על דרך זו

הרי לך ג"ש מפורשת שהכתוב מדבר

צעדים: **ונאמר להלן שני**. על פי שני

עדים: **מה אס נפשך לומר**. מה

היה לו להשיז על דרך הראשונה:

ווי סימא. צמוצע ונתצע משתעי

קרא ואפי' הן מוצעים רבים או

נתצעים רבים צדין אחד כל המוצעים

קרי להו קרא חד וכל הנתצעים

קרי להו קרא חד: **מלוא צצעלי**

דינים שיעמדו. (צעמידה) דהא קרא

נמי צצעלי דינין איירי דכתיב אשר

להס הריצ (דברים יט): **שלא יחא**

אחד עומד ואחד יושב. שלא יראה

חצירו שמכצדין אותו יותר ממנו

ויסתמנו דצריו: **הוי דן אס חצירך**

לכף זכות. ולא צדין צעלי דינים

הכתוב מדבר אלא צרואה חצירו

עושה דצר שאתה יכול להכריעו

לצד עצירה ולצד זכות הכריעו

לזכות ואל תחשדהו צעצירה:

השחדל לדונו יפה. לקמן מפרש

לה למישרי צתיגריה אס צאו

שני דינים לפניך ואחד מהס

של תלמידי חכמים הוי פוסק אותו

תחלה ופטור אותו מלפניך: **למאי**

שלא לי. הא מילתא: **לחנופי ליה**. שמא

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

שבועת העדות. מנהני מי"י. תימה אמאי לריך קרא דעצד

פסול לעדות צפ' המובל (צ"ק דף פח.) מלא יומתו אבות

על צנים תיפוק ליה משום דגמרינן לה לה מאשה^ו:

ש"רשה אין באין לדין. אצל אי צעדים איירי אחי שפיר דאורחא

דמילתא דכיון דסגי צתרי דלא אמו

טפי אצל הצאים לדין כל צעלי דינין

רגילין לצא: **כל כבודה בת מלך**

פנימה. וא"ת השתא נמי דאיירי

צעדים מנא ליה למעוטי נשים דלמא

הא דנקט קרא אנשים משום דכל

כזודה צת מלך ויש לומר דגצי עדים

ע"כ לריכיין לצא דלין עד מפי עד

כשר אצל לדין יכולה למסור טענותיה

ציד אחר: **מצוה בבועלי דינין**

שיעמדו. ואפי' ר' יהודה מודה בגמר

דין או צעדים דמלוא שיעמדו

כדאמרי' בסמוך וקשה דצפרק צתרא

דמועד קטן (דף כג. וסס) משמע

דועמדו לא משמע עמידה דנפקא לן

קריעה מעומד מויקס איוב ויקרע

ופריך אלא מעתה ועמד ואמר ה"נ

והתניא צין עומד וצין יושב ומשני

הסם לא כתב ויעמוד ויאמר הכא

כתיב ויקס ויקרע וי"ל דועמד שאין

מעשה לאחריו כי הכא משמע ודאי

עמידה אצל ועמד שיש מעשה לאחריו

כי הסם ועמד ואמר לא משמע

עמידה כמו (כמוצות דף כג.) עמדה

וקידשה ועמדה ונשאת (צ"צ דף קלט.)

ועמד וכתב כל נכסיו לאחר (סס דף

קלג.) והא דאמר לה צתי עמודי

צס"פ מלוא חלילה (יבמות דף קו. וסס)

דמשמע דצעין חלילה מעומד לא

משום דכתיב ועמד ואמר כדפי' ועוד

דא"כ הויא עיכוצא דכדכתיב צפרשה

ככה דככה עיכוצא הוא אלא אמר

לה לעמוד משום דמלוא צצעלי דינין

לעמוד כדאמר הכא והיה אומר לה

לעמוד ולטעון או שמא לחלוץ משום

דחלילה הויא כגמר דין^ו:

שאם רצו ב"ד להושיב בו. וההיא

דסנהדרין פרק כהן גדול

(דף יט.) דאמר ליה שמעון בן שטח

ינאי עמוד על רגליך ויעידו כך אחי

דלא כר' יהודה ולדידיה צשעת גמר

דין הוה ולא ^(ז) צשעת קצלה עדות

שהוא תחלת דין: **למאי ש"ח אי**

בו. המ"ל להפסיק צזכותיה כדאמרי'

פרק כל כתיבי הקודש (שבת דף קיט.)

מיתי לי דכי אחי לורצא מרצנן קמי

לדינא לא מגנינא רישא אצי סדיא עד

דמהפכי צזכותיה:

למישרי ל"ה תגריה. כשצאו

שני דינים צצת אחת

דאס צא דין אחד תחלה לריך

להקדימו כדאמרינן צסנהדרין (ד' ט.)

כקטן כגדול תשמעון אי נמי

עשה דכבוד התורה עדיף כדאמרינן

פרק צתרא דכמוצות (דף קו:.)

אי

^(ז)עם שאתך בתורה ובמצות השתדל לדונו ^(ח) יפה רב עולא בריה דרב

עילאי הוה ליה דינא קמיה דרב נחמן שלא ליה רב יוסף עולא חברנו עמית

בתורה ובמצות אמר למאי שלא לי לחנופי ליה הדר אמר ^(ט)למישראל בתיגריה

אי

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

ל. עין משפט

גר מצוה

א א מיי פ"י מהל' שבוטת הל' א סמג

לאלין רמא: ב ב מיי שם פ"ט הל' ג סמג סס:

ג ג מיי פ"א שם הל' יב: ד ד מיי שם הל' יג:

ה ה מיי שם הל' יז [ופ"י מהל' שגגות הל"א]:

ו ו מיי פ"ט מהל' עדות הל' ג ועיין צ"ח סמג

לאלין קיד טוש"ע ח"מ סי' ז סעיף ד וסי' לג סעיף א:

ז ז ח ט מיי פכ"א מהל' סנהדרין הל' ג סמג עשין

קו טוש"ע ח"מ סי' ח סעיף א וסעי' ג:

ח י מיי שם הל' א: כ [נמיי פ"ו מהל' מ"ח

הל"י ופכ"א מהל' סנהדרין הל"ו טוש"ע יו"ד סי' רנב

ספי' ה טוש"ע ח"מ סי' טו סעי' א]:

טו סעי' א]:

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א

א